

Brussel, 6.2.2023
COM(2023) 74 final

2023/0034 (COD)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende de toekenning van macrofinanciële bijstand aan de Republiek Noord-Macedonië

{SWD(2023) 42 final}

TOELICHTING

1 ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

- **Motivering en doel van het voorstel**

Gezien de sterke afhankelijkheid van Noord-Macedonië van ingevoerde energie heeft de scherpe stijging van de gas- en elektriciteitsprijzen in 2022 geleid tot een aanzienlijke verslechtering van de externe saldi. Geschraagd door een gedegen economisch en monetair beleid en met overtuiging uitgevoerde hervormingen, lag de economie op schema om te herstellen van de door COVID-19 veroorzaakte terugval. De scherpe stijging van de mondiale voedsel- en energieprijzen had evenwel een weerslag op de binnenlandse vraag en op het externe saldo van het land. Sinds begin 2022 zijn het handelstekort en het tekort op de lopende rekening van het land aanzienlijk toegenomen, ondanks een sterke instroom van geldovermakingen uit het buitenland. De externe reserves zijn in de eerste maanden van 2022 afgenomen, voornamelijk als gevolg van de stijgende invoerprijzen en de aflossingen van de buitenlandse schuld, maar zijn sinds de zomer gestabiliseerd. De bbp-groei op jaarbasis bedroeg in de eerste helft van 2022 nog steeds gemiddeld 2,6 %, maar vertraagde in het derde kwartaal tot 2 %. De grote onzekerheid over de economische gevolgen van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, de stijgende inflatie en de strengere financieringsvoorwaarden zullen de binnenlandse vraag verder beperken. De uitvoer wordt beïnvloed door een zwakkere externe vraag en door aanhoudende verstoringen van de toeleveringsketen, met name die welke gevolgen hebben voor de productie van auto-onderdelen, een van de belangrijkste exportsectoren van het land.

Nu wereldwijd de financieringsvoorwaarden verkrappen en tegen de achtergrond van hogere energieprijzen en hoger dan verwachte verliezen van de binnenlandse elektriciteitsproducent in overheidshanden, heeft de regering van Noord-Macedonië op 18 oktober 2022 haar verzoek om macrofinanciële bijstand (MFB) hernieuwd. De Commissie had het oorspronkelijke verzoek van de regering om MFB, dat op 19 april 2022 werd ingediend, opgeschort, voornamelijk omdat de economie nog relatief veerkrachtig was en er enkele andere opties waren om in 2022 in de externe financieringsbehoeften te voorzien. In april had de regering reeds de goedkeuring op technisch niveau van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) verkregen voor een anticiperende en liquiditeitslijn (*precautionary and liquidity line* (PLL)) met een looptijd van 24 maanden voor een bedrag van maximaal 530 miljoen EUR, die op 22 november 2022 officieel door het College van Bewindvoerders van het IMF werd goedgekeurd. Het IMF schat dat de externe financieringsbehoeften van Noord-Macedonië in 2023 ongeveer 1,5 miljard EUR zullen bedragen, hetgeen kan worden toegeschreven aan een groot tekort op de lopende rekening en hoge aflossingen op de buitenlandse overheidsschuld (met inbegrip van een euro-obligatie die in juli 2023 zal aflopen). Gezien de grote onzekerheid over de beschikbaarheid en de kosten van externe marktfinanciering (die geacht wordt meer dan de helft van de externe financieringsbehoeften van het land in 2023 te dekken) dient de Commissie nu een voorstel in bij het Europees Parlement en de Raad om Noord-Macedonië een MFB-lening van maximaal 100 miljoen EUR te verstrekken. Als rechtsgrondslag wordt artikel 212 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie voorgesteld.

De voorgestelde MFB zou Noord-Macedonië helpen om een deel van de resterende externe financieringsbehoeften van het land in 2023 te dekken, die in het basisscenario van het IMF worden geraamd op 800 miljoen EUR. De operatie zou de economie op korte termijn minder kwetsbaar maken wat de betalingsbalans en de begroting betreft en zou blijk geven van de steun van de EU voor Noord-Macedonië bij het aanpakken van deze moeilijke

situatie. Bij het ontwerp en de uitvoering ervan zou rekening worden gehouden met de beleidsrichtsnoeren die zijn overeengekomen in gezamenlijke conclusies van de economische en financiële dialoog tussen de EU en de Westelijke Balkan en Turkije van 24 mei 2022¹, alsook met het programma dat Noord-Macedonië met het IMF is overeengekomen².

De uitbetaling zou in twee tranches plaatsvinden. De uitbetaling van elke tranche zou afhankelijk zijn van vooruitgang bij de uitvoering van een aantal beleidsmaatregelen die tussen de Commissie en de autoriteiten moeten worden overeengekomen en in een memorandum van overeenstemming (MoU) moeten worden opgenomen, en van bevredigende vorderingen bij de uitvoering van het IMF-programma. Het memorandum van overeenstemming zal waarschijnlijk gericht zijn op beleidshervormingen op het gebied van budgettaire governance, fiscaal beleid, beheer van overheidsinvesteringen, publiek-private partnerschappen, ondernemingsklimaat, transparantie op het gebied van staatssteun, energie-efficiëntie, hervorming van het gerechtelijk apparaat en corruptiebestrijding. De beleidsmaatregelen zullen gericht zijn op het aanpakken van een aantal van de belangrijkste zwakke punten van de Noord-Macedonische economie en het stelsel voor economische governance van het land.

Zoals nader uitgelegd in het werkdocument van de diensten van de Commissie dat dit voorstel vergezelt, is de Commissie van mening, mede op basis van haar beoordeling van de politieke situatie, dat aan de politieke en economische randvoorwaarden voor de voorgestelde macrofinanciële bijstand is voldaan.

- **Algemene context**

Na een gedeeltelijk herstel van de door de pandemie veroorzaakte recessie is Noord-Macedonië zwaar getroffen door de gevolgen van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne. Het bbp daalde in 2020 met 4,7 %, maar herstelde in 2021 met 3,9 %, geschaagd door de binnenlandse vraag. Geldovermakingen uit het buitenland zijn teruggekeerd naar het niveau van voor de crisis en hebben het beschikbare inkomen van huishoudens verhoogd. De inperkingsmaatregelen in verband met COVID-19 werden geleidelijk opgeheven. De groei vertraagde tegen eind 2021 door een verzwakking van de externe vraag, toenemende verstoringen in de mondiale toeleveringsketens en een snelle stijging van de mondiale voedsel- en energieprijzen (die verder werd aangewakkerd door de gevolgen van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne in 2022). Noord-Macedonië heeft een beperkte rechtstreekse blootstelling aan Rusland of Oekraïne, maar zijn economie is kwetsbaar voor stijgende grondstoffenprijzen. De inspanningen van de regering om de gevolgen voor huishoudens en kleine ondernemingen te verzachten, hebben ertoe geleid dat de begrotingsuitgaven ruim boven de oorspronkelijke begroting zijn gestegen. Door de sterk stijgende voedsel- en energieprijzen is de inflatie in het najaar van 2022 toegenomen tot bijna 20 %. Het bbp groeide in de eerste helft van 2022 met 2,6 %, deels dankzij een stijging van de investeringen, maar deze stijging was grotendeels toe te schrijven aan een toename van de voorraden van ondernemingen. De groei op jaarbasis vertraagde tot 2 % in het derde kwartaal van 2022.

De externe positie begon eind 2021 te verslechteren door een sterke stijging van de invoerprijzen. Het tekort op de lopende rekening bedroeg in 2021 3,5 % van het bbp (ongewijzigd ten opzichte van 2020). Dit cijfer lag boven het gemiddelde van 1,5 % voor de

¹ <https://www.consilium.europa.eu/media/56385/st09459-en22.pdf>

² <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2022/11/29/Republic-of-North-Macedonia-Request-for-an-Arrangement-under-the-Precautionary-and-525935>

periode 2017-2019. De goederenhandelsbalans is sinds het laatste kwartaal van 2021 echter gestaag verslechterd, grotendeels als gevolg van de stijgende energieprijzen en de grote afhankelijkheid van het land van energie-invoer. De economie importeert meer dan 30 % van haar binnenlandse energiebehoefte en is volledig afhankelijk van de invoer van gas en olie. Onder invloed van de sterk verslechterende energiebalans steeg het voortschrijdend vierkwartaals gemiddelde van het tekort op de lopende rekening in het derde kwartaal van 2022 tot 7,3 % van het bbp, ten opzichte van 1 % in het derde kwartaal van 2021. Deze stijging deed zich voor ondanks een duidelijke toename van de particuliere overdrachten (geldovermakingen) en het dienstenoverschot, dat mede werd ondersteund door een herstel van het toerisme. De externe schuldquote is tussen 2016 en 2019 jaar na jaar gedaald, maar is in 2020 met 7.3 procentpunt gestegen tot 80,3 % van het bbp en in 2021 verder toegenomen tot 81,4 %, voornamelijk als gevolg van de aanhoudende buitenlandse financiering voor door de crisis veroorzaakte behoeften.

De externe reserves zijn in de eerste helft van 2022 sterk gedaald, voornamelijk als gevolg van de toegenomen energie-invoer en terugbetalingen van de buitenlandse schuld. De deviezenreserves daalden in de eerste helft van 2022 met meer dan 14 % als gevolg van de toegenomen omzetting in euro van in denar luidende binnenlandse spaartegoeden; een toename van de energie-invoer; aflossingen op de buitenlandse schuld; en dalende waarderingen van aangehouden effecten. Begin 2022 heeft de centrale bank, in een periode van hoge energie-invoer, op de valutamarkt geïntervenieerd om de feitelijke wisselkoerskoppeling met de euro te ondersteunen. De valutamarkten hebben zich in de zomer enigszins gestabiliseerd als gevolg van de seizoensgebonden hoge instroom van vreemde valuta die de verwachtingen van de centrale bank overschreed en werd ondersteund door een onderhandse plaatsing van overheidspapier van 250 miljoen EUR in Duitsland in september. De deviezenreserves zijn tussen juli en december maand na maand gestegen tot 100 % van de maatstaf van het IMF voor de toereikendheid van de reserves en komen nu overeen met 3,9 maanden invoer. Verwacht wordt echter dat de reserves opnieuw zullen afnemen naarmate het stookseizoen vordert en de energie-invoer verder toeneemt.

De centrale bank heeft het monetaire beleid aangescherpt om de stijgende inflatieverwachtingen tegen te gaan en de feitelijke wisselkoerskoppeling te beschermen. De algemene inflatie steeg in oktober 2022 tot 19,8 %, als gevolg van de hoge doorwerking van de wereldwijde prijsschok voor energie en voedingsmiddelen, maar nam in november en december enigszins af. Sinds april 2022 is de beleidsrente in acht opeenvolgende stijgingen met 350 basispunten verhoogd tot 4,75 %, waardoor de spread ten opzichte van de Europese Centrale Bank (ECB) is toegenomen. De centrale bank heeft in juni en september ook de rente op de reserveverplichtingen aangepast om de verschuiving naar eurodeposito's, die begin 2022 een belangrijke factor was van de daling van de reserves, te ontmoedigen. Deze maatregelen hebben de inflatieverwachtingen en de druk op de wisselkoers doen afnemen.

De autoriteiten hebben met aanzienlijke budgettaire steun op de externe schokken gereageerd. Naast de lopende uitgaven om de energiesector te ondersteunen en gesubsidieerde elektriciteitsprijzen voor huishoudens te handhaven hebben de Noord-Macedonische autoriteiten in maart 2022 een pakket maatregelen ten belope van 400 miljoen EUR goedgekeurd, en in oktober een vervolgpakket ter waarde van 350 miljoen EUR om huishoudens te beschermen tegen stijgende voedsel- en energieprijzen en om bedrijven te helpen liquiditeit te behouden. Grotendeels als gevolg van de onderbesteding van de begroting voor kapitaaluitgaven bedroeg het begrotingstekort over het gehele jaar 2022 4,3 % van het door de regering geraamde bbp, waarmee het onder de herziene streefcijfer (5,3 %) bleef en spoorde met het initiële streefcijfer van de regering. De regering is voornemens de verliesgevendende binnenlandse elektriciteitsproducent en eindafnemers ook in 2023 te blijven

steunen, zij het op een meer gerichte wijze. De overheidsschuld en de openbare schuld (met inbegrip van de schuld van staatsbedrijven) bleven op een gematigd niveau, maar stegen aanzienlijk in 2020 en 2021, als gevolg van de hoge begrotingstekorten en de daling van het bbp in 2020.

In de begroting 2023, die in december 2022 door het Parlement werd goedgekeurd, wordt het streefcijfer voor het begrotingstekort (ten opzichte van de oorspronkelijke plannen in de begrotingsstrategie voor de middellange termijn van mei 2022) opgetrokken van 4,2 % tot 4,6 % van het bbp. Tegelijkertijd heeft de regering de projectie voor de reële bbp-groei voor 2023 verlaagd tot 2,9 %. De begroting 2023 voorziet in een gering consolidatie-effect als gevolg van de intrekking van een aantal budgettaire stimuleringsmaatregelen en in een verlaging van de subsidies aan het elektriciteitsbedrijf dat in overheidshanden is. De begroting is gebaseerd op een aantal budgettaire consolidatiemaatregelen, met name inkomstenverhogende hervormingen van het belastingstelsel, die de regering in december 2022 heeft goedgekeurd. In overeenstemming met de beleidsrichtsnoeren van de gezamenlijke conclusies van mei 2022 wordt verwacht dat crisisgerelateerde begrotingssteun beter gericht zal zijn op kwetsbare groepen.

In de najaarsprognoses van de Commissie wordt uitgegaan van een afvlakkende groei en een lichte daling van het begrotingstekort na 2022, terwijl de risico's duidelijk een neerwaartse trend vertonen. De groei van het bbp in 2022 en 2023 zal naar verwachting vertragen tot respectievelijk 2,3 % en 2,5 % naarmate de hoge inflatie op de binnenlandse vraag drukt. Het begrotingstekort zal in 2023 hoog blijven als gevolg van de aanhoudende noodzaak om de economie tijdens de energiecrisis te ondersteunen. Het is dan ook mogelijk dat de regering haar plannen voor begrotingsconsolidatie met een jaar moet uitstellen. Tegelijkertijd is de regering vastbesloten haar hervormingsagenda op het gebied van het beheer van de overheidsfinanciën uit te voeren. De nieuwe organieke begrotingswet, die in juli 2022 door het parlement is aangenomen, beperkt het begrotingstekort (3 % van het bbp in tijden dat er van crisis geen sprake is) en de overheidsschuld (60 % van het bbp) en zal, eenmaal toegepast, het begrotingsbeleid op middellange termijn verankeren. De groeivoorzichten kunnen onder druk komen te staan als geopolitieke uitdagingen leiden tot verdere schokken in de energie- en voedselprijzen, mogelijk in combinatie met een verdere wereldwijde verkrapping van de financieringsvoorwaarden en een moeilijker toegang tot kapitaal voor opkomende markteconomieën. Anderzijds zou het EU-toetredingsproces de hervormingen en de houdbaarheid van de begrotingspositie en de externe positie kunnen bevorderen, onder meer door de instroom van buitenlandse directe investeringen verder te versterken.

De externe financieringsbehoeften zijn hoog in 2023 en de marktomstandigheden blijven volatiel. Het IMF heeft de externe bruto financieringsbehoeften van het land in 2023 geraamd op 1,5 miljard EUR. Hierbij gaat het om aanzienlijke behoeften aan schuldherfinanciering, die voornamelijk voortvloeien uit de noodzaak van de overheid om haar euro-obligatie van 2016 ter waarde van 450 miljoen EUR terug te betalen. In totaal gaat het IMF ervan uit dat de regering 800 miljoen EUR aan leningen op de externe markt zal ophalen. Dit kan een moeilijke opgave worden, gezien de huidige geopolitieke onzekerheden en het moeilijke financieringsklimaat. Noord-Macedonië had in het verleden steeds toegang tot de internationale kapitaalmarkten tegen gunstige voorwaarden. De spreads op overheidsobligaties zijn de afgelopen maanden echter aanzienlijk toegenomen, tegen de achtergrond van de wereldwijde verkrapping van de financieringsvoorwaarden, en de plannen om euro-obligaties uit te geven zijn in de hele Westelijke Balkan opgeschort. In dit verband zou de voorgestelde MFB Noord-Macedonië helpen om in zijn resterende financieringsbehoeften te voorzien.

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

Het Europees Parlement en de Raad hebben op 25 mei 2020 Besluit (EU) 2020/701 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 betreffende de toekenning van macrofinanciële bijstand aan uitbreidings- en nabuurschapspartners in de context van de COVID-19-pandemie vastgesteld. Hierdoor kreeg Noord-Macedonië 160 miljoen EUR aan leningen die in 2020-2021 volledig waren uitbetaald.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

De EU en Noord-Macedonië hebben in 2001 een stabilisatie- en associatieovereenkomst gesloten, die in 2004 in werking is getreden. De Raad heeft aan het land in 2005 de status van kandidaat-lidstaat toegekend. Sinds oktober 2009 heeft de Commissie herhaaldelijk aanbevolen toetredingsonderhandelingen met Noord-Macedonië te openen. In maart 2020 heeft de Europese Raad zijn goedkeuring gehecht aan het besluit van de Raad om toetredingsonderhandelingen te openen met Noord-Macedonië³. Op 19 juli 2022 vond de eerste intergouvernementele conferentie over toetredingsonderhandelingen met Noord-Macedonië plaats, na de goedkeuring van het onderhandelingskader door de Raad. De Commissie is onmiddellijk begonnen met de analytische evaluatie van het EU-acquis (screening), de eerste stap in het onderhandelingsproces.

De EU is de belangrijkste handelspartner van Noord-Macedonië. In 2021 was de EU goed voor 77,3 % van de totale uitvoer en 46,2 % van de totale invoer van Noord-Macedonië. De EU-landen zijn ook de belangrijkste investeerders in Noord-Macedonië, goed voor 56 % van de totale instroom van buitenlandse directe investeringen in 2021 en 62 % van de totale buitenlandse directe investeringen in 2020.

Kandidaat-lidstaten van de EU komen in aanmerking voor MFB als zij aan bepaalde voorwaarden voldoen. De MFB van de EU zou de doeltreffendheid van andere financiële bijstand aan het land aanvullen en bevorderen, zoals die welke wordt geboden in het kader van de operaties van het instrument voor pretoetredingssteun (IPA), met inbegrip van begrotingssteun. Dit omvat 80 miljoen EUR aan begrotingssteun van de EU in het kader van het nieuwe EU-pakket energiesteun van 1 miljard EUR voor de Westelijke Balkan.

2 RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

De rechtsgrondslag van dit voorstel is artikel 212 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

Het voorstel is in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel omdat de doelstelling om de externe positie van Noord-Macedonië te stabiliseren onvoldoende door de lidstaten alleen kan worden verwezenlijkt en beter door de Europese Unie kan worden verwezenlijkt. De belangrijkste redenen zijn de budgettaire beperkingen op nationaal niveau en de behoefte aan krachtige donorcoördinatie om de omvang en de doeltreffendheid van de bijstand zo groot mogelijk te maken.

³ <https://www.consilium.europa.eu/media/43081/26-vc-euco-statement-nl.pdf>

- **Evenredigheid**

Het voorstel is in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel omdat het beperkt is tot het minimum dat vereist is om de doelstellingen van macro-economische stabiliteit op korte termijn te verwezenlijken en niet verder gaat dan wat nodig is om dat doel te bereiken.

Zoals de Commissie op basis van de ramingen van het IMF in het kader van het anticiperende en liquiditeitslijn (PLL) heeft vastgesteld, komt het bedrag van de voorgestelde nieuwe MFB overeen met ongeveer 12,5 % van de externe financieringsbehoeften van de regering in 2023. Gezien het anticiperende karakter van het IMF-programma (dat in 2023 steun moet uitbetalen en alleen “indien nodig” in 2024) is dit in overeenstemming met de praktijk van lastenverdeling van andere MFB-operaties.

- **Keuze van instrument**

Projectfinanciering of technische bijstand zou niet geschikt of afdoende zijn voor de verwezenlijking van de macro-economische doelstellingen. De belangrijkste meerwaarde van macrofinanciële bijstand in vergelijking met andere EU-instrumenten zou zijn dat hij de externe financiële druk verlicht en de totstandkoming van een stabiel macro-economisch kader faciliteert, onder meer door een houdbare betalingsbalans en begrotings situatie en een passend kader voor structurele hervormingen te bevorderen. Door aan de totstandbrenging van een passend algemeen beleidskader bij te dragen, kan macrofinanciële bijstand de doeltreffendheid vergroten van de acties die in Noord-Macedonië in het kader van andere financiële instrumenten van de EU met een nauwere focus worden gefinancierd.

3 RESULTATEN VAN EX-POSTEVALUATIES, RAADPLEGINGEN VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELINGEN

- **Raadpleging van belanghebbenden**

De MFB wordt toegekend als een integrerend onderdeel van de internationale steun voor de economische stabilisatie van Noord-Macedonië. De diensten van de Commissie hebben bij de voorbereiding van dit voorstel overleg gepleegd met het IMF en de Wereldbank. De Commissie heeft ook regelmatig contact gehad met de Noord-Macedonische autoriteiten.

- **Bijeenbrengen en benutten van deskundigheid**

Bovendien hebben, overeenkomstig de vereisten van het Financieel Reglement, de diensten van de Commissie in juni 2020 en in het kader van de MFB-operatie met betrekking tot COVID-19 een operationele beoordeling uitgevoerd van de financiële en administratieve procedures in Noord-Macedonië om zich ervan te vergewissen dat de bestaande procedures voor het beheer van de programmabijstand, met inbegrip van macrofinanciële bijstand, voldoende garanties bieden. De beoordeling was gebaseerd op een beproefde methode en maakte gebruik van bestaande documentatie uit de programma's voor begrotingssteun van de Commissie met Noord-Macedonië en de technische bijstand van de Commissie ter verbetering van het systeem voor het beheer van de overheidsfinanciën. De Commissie stelde vast dat Noord-Macedonië voor begrotingssteun van de EU voldoet aan de subsidiabiliteitsvoorwaarde van een voldoende geloofwaardig en relevant programma om het beheer van de overheidsfinanciën te verbeteren. In het meest recente verslag over de overheidsuitgaven en financiële verantwoordingsplicht (PEFA - *Public Expenditure and Financial Accountability*) van mei 2022 werd bevestigd dat het systeem voor het beheer van de overheidsfinanciën van Noord-Macedonië in overeenstemming was met de basisvereisten op het gebied van begrotingssteun. In het kader voor risicobeheer 2021 werd het risico van Noord-Macedonië met betrekking tot het beheer van de overheidsfinanciën als matig beoordeeld.

- **Effectbeoordeling**

De MFB van de Unie is een uitzonderlijk noodinstrument dat gericht is op het aanpakken van ernstige betalingsbalansproblemen in derde landen. Dit voorstel voor macrofinanciële bijstand is dus vrijgesteld van het vereiste dat een effectbeoordeling moet worden verricht overeenkomstig de richtsnoeren inzake betere regelgeving van de Commissie⁴, omdat het politiek noodzakelijk is dat in een urgente situatie snel wordt gereageerd.

Meer in het algemeen bouwen de voorstellen inzake macrofinanciële bijstand van de Commissie voort op lessen die zijn getrokken uit evaluaties achteraf van eerdere operaties in kandidaat-lidstaten van de EU. De nieuwe MFB en het daarmee samenhangende economische aanpassings- en hervormingsprogramma zullen de financieringsbehoeften van Noord-Macedonië op korte termijn helpen verlichten en beleidsmaatregelen ondersteunen ter versterking van de betalingsbalanspositie op middellange termijn, de houdbaarheid van de begroting en duurzame groei, als aanvulling op het PLL-programma dat in november 2022 door het College van Bewindvoerders van het IMF is goedgekeurd. De beleidsvoorwaarden moeten enkele van de fundamentele tekortkomingen van de Noord-Macedonische economie en het stelsel voor economische governance van het land aanpakken. Mogelijke gebieden van conditionaliteit zouden in beginsel hervormingen kunnen omvatten ter versterking van de budgettaire governance, het belastingbeleid, het beheer van overheidsinvesteringen, publiek-private partnerschappen, het ondernemingsklimaat, transparantie op het gebied van staatssteun, energie-efficiëntie, hervorming van het gerechtelijk apparaat en corruptiebestrijding.

- **Grondrechten**

Kandidaat-lidstaten van de EU komen in aanmerking voor MFB. Een randvoorwaarde voor de toekenning van macrofinanciële bijstand is dat het relevante land doeltreffende democratische mechanismen – waaronder een parlementair stelsel met meerdere partijen en de rechtsstaat – eerbiedigt en de naleving van de mensenrechten garandeert.

Zoals opgemerkt in de mededeling van de Commissie van 2022 over het uitbreidingsbeleid van de EU⁵, was de start van de toetredingsonderhandelingen met Noord-Macedonië in 2022 een belangrijke doorbraak en vormde zij het begin van een nieuwe fase in de betrekkingen tussen de EU en Noord-Macedonië. Zoals ook in de mededeling is opgemerkt, is het rechtskader voor de bescherming van de grondrechten in Noord-Macedonië grotendeels in overeenstemming met de EU-normen, maar moet de uitvoering worden verbeterd.

4 GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

De voorgestelde macrofinanciële bijstand van maximaal 100 miljoen EUR voor Noord-Macedonië zal naar verwachting worden uitbetaald in twee gelijke tranches die tussen 2023 en 2024 zullen worden vrijgegeven. De vereiste voorziening voor de lening van 100 miljoen EUR tegen een percentage van 9 % van de garantie voor extern optreden zal in het kader van het IPA worden geprogrammeerd voor een totaalbedrag van 9 miljoen EUR (begrotingsonderdeel 15.020203 IPA III – Voorziening van het gemeenschappelijk voorzieningsfonds (garantie voor extern optreden – MFB)).

⁴ SWD(2015) 111 final

⁵ COM(2022) 528 final

5 OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

De Europese Unie stelt de MFB ter beschikking van Noord-Macedonië voor een totaalbedrag van maximaal 100 miljoen EUR, dat zal worden verstrekt in de vorm van leningen op middellange tot lange termijn en zal helpen de resterende financieringsbehoeften van Noord-Macedonië in 2023-2024 te dekken. Het is de bedoeling dat de bijstand in twee tranches wordt uitgekeerd, op gezette tijden over de looptijd van de macrofinanciële bijstand, op voorwaarde dat de aan elke tranche verbonden beleidsmaatregelen volledig zijn uitgevoerd.

De Commissie zal de MFB beheren. Daarbij zijn met het Financieel Reglement strokende specifieke bepalingen ter preventie van fraude en andere onregelmatigheden van toepassing.

De Commissie en de Noord-Macedonische autoriteiten zouden een memorandum van overeenstemming overeenkomen, waarin de maatregelen voor structurele hervorming die met de voorgestelde MFB-operatie gepaard moeten gaan, onder meer qua timing en volgorde, worden vastgelegd. Zoals doorgaans voor macrofinanciële bijstand zouden de uitbetalingen bovendien afhankelijk worden gesteld van een aantal punten, waaronder bevredigende evaluaties in het kader van het IMF-programma. De Commissie zal nauw met de Noord-Macedonische autoriteiten samenwerken om toe te zien op de vorderingen met betrekking tot de beleidsmaatregelen en de hierboven gespecificeerde randvoorwaarden.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende de toekenning van macrofinanciële bijstand aan de Republiek Noord-Macedonië

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 212,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De betrekkingen tussen de Europese Unie (“de Unie”) en de Republiek Noord-Macedonië (“Noord-Macedonië”) blijven zich ontwikkelen in het kader van de stabilisatieovereenkomst en de toetredingsonderhandelingen met de EU die in juli 2022 zijn gestart.
- (2) De economie van Noord-Macedonië is zwaar getroffen door de recessie van 2020 als gevolg van de COVID-19-pandemie en door de recente energiecrisis. Deze situatie heeft bijgedragen tot het aanzienlijke financieringstekort, de verslechterende externe positie en de toenemende budgettaire behoeften van Noord-Macedonië.
- (3) De regering van Noord-Macedonië heeft blijk gegeven van een sterke bereidheid om verdere hervormingen door te voeren, waarbij de nadruk ligt op de belangrijkste beleidsterreinen die in de gezamenlijke ministeriële conclusies van mei 2022 zijn vastgesteld, waaronder de fundamentele aspecten zoals de rechterlijke macht, de bestrijding van corruptie en georganiseerde misdaad, goed bestuur en de rechtsstaat.
- (4) Noord-Macedonië heeft de COVID-19-macrofinanciëlebijstandsoperatie⁶ met succes afgerond, omdat alle in het memorandum van overeenstemming met de Unie afgesproken hervormingen zijn uitgevoerd.
- (5) De regering en het IMF hebben (in april 2022) op technisch niveau overeenstemming bereikt over een anticiperende en liquiditeitslijn met een looptijd van 24 maanden voor een bedrag van maximaal 530 miljoen EUR, die op 22 november 2022 officieel door het College van Bewindvoerders van het IMF is goedgekeurd. Het IMF-programma heeft tot doel de verslechterende externe situatie te verzachten, begrotingsconsolidatie te ondersteunen en structurele hervormingen op een aantal gebieden, waaronder belastingbeleid en overheidsinvesteringen, te versnellen.
- (6) Gelet op de verslechterende economische situatie en vooruitzichten heeft Noord-Macedonië de Unie voor het eerst in april 2022 om aanvullende macrofinanciële

⁶ Besluit (EU) 2020/701 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 betreffende de toekenning van macrofinanciële bijstand aan uitbreidings- en nabuurschapspartners in de context van de COVID-19-pandemie (PB L 165 van 27.5.2020, blz. 31).

bijstand verzocht. De Commissie heeft de behandeling van het verzoek echter opgeschort omdat de economie van Noord-Macedonië toentertijd nog vrij veerkrachtig bleek te zijn en er enkele andere financieringsmogelijkheden beschikbaar waren om in de externe financieringsbehoeften van 2022 te voorzien. De regering van Noord-Macedonië heeft haar verzoek om macrofinanciële bijstand in oktober 2022 herhaald.

- (7) Aangezien Noord-Macedonië een kandidaat-lidstaat van de EU is en de toetredingsonderhandelingen in juli 2022 met Noord-Macedonië van start zijn gegaan, komt het land in aanmerking voor macrofinanciële bijstand van de Unie.
- (8) De macrofinanciële bijstand van de EU moet een uitzonderlijk financieel instrument zijn van ongebonden en niet-toegewezen betalingsbalanssteun, gericht op het lenigen van de onmiddellijke externe financieringsbehoeften van de begunstigde, en dienen ter ondersteuning van de uitvoering van een beleidsprogramma met krachtige directe aanpassings- en structurele hervormingsmaatregelen die gericht zijn op het verbeteren van de betalingsbalans op korte termijn.
- (9) Aangezien er nog steeds sprake is van een aanzienlijk resterend extern financieringstekort op de betalingsbalans van Noord-Macedonië dat de door het IMF verstrekte middelen te boven gaat, wordt de door de EU aan Noord-Macedonië toe te kennen macrofinanciële bijstand, onder de huidige uitzonderlijke omstandigheden, aangemerkt als een passende reactie op het verzoek van Noord-Macedonië om in samenhang met het IMF-programma de economische stabilisatie te ondersteunen. De macrofinanciële bijstand van de EU zou de economische stabilisatie en de structurele hervormingsagenda van Noord-Macedonië ondersteunen en een aanvulling vormen op de middelen die in het kader van de financiële regeling met het IMF beschikbaar worden gesteld.
- (10) De macrofinanciële bijstand van de Unie moet gericht zijn op het helpen herstellen van een houdbare externe financiële positie voor Noord-Macedonië en aldus de economische en sociale ontwikkeling van het land ondersteunen.
- (11) De macrofinanciële bijstand van de Unie zal naar verwachting hand in hand gaan met het verrichten van de uitbetalingen van begrotingssteunoperaties in het kader van het instrument voor pretoetredingssteun.
- (12) Het bedrag van de macrofinanciële bijstand van de Unie is vastgesteld op basis van een kwantitatieve beoordeling van de resterende externe financieringsbehoeften van Noord-Macedonië. Daarbij is rekening gehouden met het vermogen van het land zichzelf te financieren met eigen middelen, met name met de internationale reserves waarover het beschikt. De macrofinanciële bijstand van de Unie moet complementair zijn aan de programma's van het IMF en de Wereldbank en de door hen verstrekte middelen. Bij de vaststelling van het bedrag van de bijstand wordt ook rekening gehouden met verwachte financiële bijdragen van multilaterale donoren en met de noodzaak te zorgen voor een billijke lastendeling tussen de Unie en andere donoren, alsook met de reeds bestaande inzet van de andere externe financieringsinstrumenten van de Unie in Noord-Macedonië en met de meerwaarde die over het geheel genomen door de betrokkenheid van de Unie wordt geboden.
- (13) De Commissie moet ervoor zorgen dat de macrofinanciële Uniebijstand juridisch en materieel verenigbaar is met de hoofdbeginselen, -doelstellingen en -maatregelen die zijn vastgesteld op het gebied van de verschillende onderdelen van het externe optreden en andere relevante beleidsdomeinen van de Unie.

- (14) De macrofinanciële bijstand van de Unie moet het externe beleid van de Unie jegens Noord-Macedonië ondersteunen. De Commissie en de hoge vertegenwoordiger moeten gedurende de hele macrofinanciëlebijstandsoperatie nauw samenwerken om het externe beleid van de Unie te coördineren en de consistentie ervan te waarborgen.
- (15) De macrofinanciële bijstand van de Unie moet de inspanningen van Noord-Macedonië ondersteunen om met de Unie gedeelde waarden, zoals de democratie, de rechtsstaat, goed bestuur, eerbiediging van de mensenrechten, duurzame ontwikkeling en armoedebestrijding, na te leven, en om het beginsel van open, op regels gebaseerde en eerlijke handel toe te passen.
- (16) Een noodzakelijke randvoorwaarde voor toekenning van de macrofinanciële bijstand van de Unie moet zijn dat Noord-Macedonië doeltreffende democratische mechanismen – waaronder een parlementair meerpartijenstelsel – en de rechtsstaat eerbiedigt, en dat het de eerbiediging van de mensenrechten garandeert. Daarnaast moeten de specifieke doelstellingen van de macrofinanciële bijstand van de Unie de doelmatigheid, transparantie en verantwoording van de beheerssystemen voor de overheidsfinanciën en het bestuur en het toezicht in de financiële sector versterken en bijdragen aan structurele hervormingen die gericht zijn op de bevordering van duurzame en inclusieve groei, fatsoenlijk werk en begrotingsconsolidatie. Zowel het voldoen aan de randvoorwaarden als het verwezenlijken van die doelstellingen dient regelmatig door de Commissie te worden gecontroleerd.
- (17) Om te verzekeren dat de financiële belangen van de Unie in het kader van de macrofinanciële bijstand van de Unie op efficiënte wijze worden beschermd, moet Noord-Macedonië passende maatregelen nemen in verband met de preventie en bestrijding van fraude, corruptie en andere onregelmatigheden met betrekking tot deze bijstand. Daarnaast moet worden bepaald dat de Commissie controles verricht en de Rekenkamer audits uitvoert.
- (18) De uitbetaling van de macrofinanciële bijstand van de EU laat de bevoegdheden van het Europees Parlement en de Raad onverlet.
- (19) De bedragen van de voorziening voor de macrofinanciële bijstand in de vorm van leningen moeten stroken met de in het meerjarig financieel kader vastgestelde begrotingskredieten.
- (20) De macrofinanciële bijstand van de Unie moet door de Commissie worden beheerd. Om ervoor te zorgen dat het Europees Parlement en de Raad de uitvoering van dit besluit kunnen volgen, moet de Commissie hen regelmatig inlichten over ontwikkelingen met betrekking tot de bijstand en hun relevante documenten daarover verstrekken.
- (21) Om eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van dit besluit te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend. Deze bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad⁷.
- (22) De macrofinanciële bijstand van de Unie moet onderworpen zijn aan economische beleidsvoorwaarden, die in een memorandum van overeenstemming moeten worden vastgelegd. Omwille van de efficiëntie en om eenvormige voorwaarden voor de

⁷ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

uitvoering te waarborgen, moet de Commissie worden gemachtigd om met de autoriteiten van Noord-Macedonië onderhandelingen over deze voorwaarden te voeren onder toezicht van het comité van vertegenwoordigers van de lidstaten waarin Verordening (EU) nr. 182/2011 voorziet. Uit hoofde van die verordening moet in alle andere gevallen dan die waarin die verordening voorziet, in de regel de raadplegingsprocedure worden gebruikt. Gezien de mogelijk belangrijke gevolgen van bijstand van meer dan 90 miljoen EUR, is het passend dat de onderzoeksprocedure wordt gebruikt voor verrichtingen boven die drempel. Gezien het bedrag van de macrofinanciële bijstand van de EU aan Noord-Macedonië moet op de goedkeuring van het memorandum van overeenstemming en voor het verlagen, opschorten of annuleren van de bijstand de onderzoeksprocedure worden toegepast,

- (23) Gezien het beperkte bedrag van de financiële bijstand (100 miljoen EUR), het eenmalige karakter ervan en het gewenste tijdschema voor de uitbetaling, zou de back-to-backfinanciering zorgen voor meer flexibiliteit en efficiëntie van de opgenomen leningen in vergelijking met de gediversifieerde financieringsstrategie. Daarom moet de Commissie, bij wijze van uitzondering, de leningtranches in de kapitaalmarkt back-to-back financieren en niet door gebruik te maken van de gediversifieerde financieringsstrategie van artikel 220 bis van het Financieel Reglement. Daarom is het passend de financiële steun te financieren door middel van individuele financiële transacties,

HEBBEN HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

1. De Unie stelt Noord-Macedonië macrofinanciële bijstand (hierna “de macrofinanciële bijstand van de Unie” genoemd) beschikbaar voor een maximumbedrag van 100 miljoen EUR, teneinde de economische stabilisatie van Noord-Macedonië en een substantiële hervormingsagenda te ondersteunen. Het volledige bedrag wordt verstrekt in de vorm van leningen. De macrofinanciële bijstand van de Unie wordt uitgekeerd na goedkeuring van de begroting van de Unie voor het betrokken jaar door het Europees Parlement en de Raad. De bijstand draagt bij aan het lenigen van de betalingsbalansbehoeften van Noord-Macedonië die in het kader van het IMF-programma zijn vastgesteld.
2. Met het oog op de financiering van de lening is de Commissie bevoegd om namens de Unie op de kapitaalmarkten of bij financiële instellingen de nodige middelen te lenen en de overeenkomstige bedragen aan Noord-Macedonië door te lenen onder de voorwaarden die op de opgenomen leningen van toepassing zijn. De leningen hebben een gemiddelde looptijd van ten hoogste 15 jaar.
3. De uitbetaling van de macrofinanciële bijstand van de Unie wordt door de Commissie beheerd op een wijze die verenigbaar is met de overeenkomsten of afspraken tussen het IMF en Noord-Macedonië en met de hoofdbeginselen en -doelstellingen van de economische hervormingen zoals die worden uiteengezet in de stabilisatie- en associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en Noord-Macedonië.

De Commissie licht het Europees Parlement en de Raad regelmatig in over de ontwikkelingen met betrekking tot de macrofinanciële bijstand van de Unie, onder

meer de uitbetalingen daarvan, en verstrekt die instellingen tijdig de relevante documenten.

4. De macrofinanciële bijstand van de EU wordt voor een periode van tweeënhalf jaar beschikbaar gesteld, met ingang van de eerste dag na de inwerkingtreding van het in artikel 3, lid 1, bedoelde memorandum van overeenstemming.
5. Indien de financieringsbehoeften van Noord-Macedonië tijdens de periode van uitbetaling van de macrofinanciële bijstand van de Unie aanzienlijk verminderen ten opzichte van de oorspronkelijke prognoses, verlaagt de Commissie, handelend in overeenstemming met de in artikel 7, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure, het bedrag van de bijstand of schort zij deze op of staakt zij deze.

Artikel 2

1. Een noodzakelijke randvoorwaarde voor toekenning van de macrofinanciële bijstand van de Unie is dat Noord-Macedonië doeltreffende democratische mechanismen – waaronder een parlementair meerpartijenstelsel – en de rechtsstaat eerbiedigt, en dat het de eerbiediging van de mensenrechten garandeert.
2. Tijdens de volledige duur van de macrofinanciële bijstand van de Unie controleert de Commissie of aan deze randvoorwaarde is voldaan.
3. De leden 1 en 2 worden toegepast overeenkomstig Besluit 2010/427/EU van de Raad⁸.

Artikel 3

1. De Commissie bereikt, volgens de in artikel 7, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure, met de autoriteiten van Noord-Macedonië overeenstemming over duidelijk bepaalde voorwaarden inzake economisch beleid en financiële voorwaarden, gericht op structurele hervormingen en gezonde overheidsfinanciën, waaraan de macrofinanciële bijstand van de Unie onderworpen is en die worden vastgelegd in een memorandum van overeenstemming (hierna “het memorandum van overeenstemming” genoemd), dat een tijdschema bevat voor het voldoen aan die voorwaarden. De in het memorandum van overeenstemming vastgelegde voorwaarden inzake economisch beleid en financiële voorwaarden stroken met de in artikel 1, lid 3, bedoelde overeenkomsten of afspraken, met inbegrip van de programma's voor macro-economische aanpassing en structurele hervorming die door Noord-Macedonië met steun van het IMF worden uitgevoerd.
2. De in lid 1 bedoelde voorwaarden zijn er in het bijzonder op gericht de doelmatigheid, transparantie en verantwoording van de beheerssystemen voor de overheidsfinanciën in Noord-Macedonië te bevorderen, met inbegrip van de systemen voor het gebruik van de macrofinanciële bijstand van de EU. Bij het vaststellen van de beleidsmaatregelen wordt ook naar behoren rekening gehouden met vooruitgang op het gebied van de wederzijdse openstelling van markten, de ontwikkeling van op regels gebaseerde en eerlijke handel, en andere prioriteiten in het kader van het externe beleid van de Unie. De Commissie controleert regelmatig de vooruitgang die bij het bereiken van die doelstellingen is geboekt.

⁸ Besluit 2010/427/EU van de Raad van 26 juli 2010 tot vaststelling van de organisatie en werking van de Europese Dienst voor extern optreden (PB L 201 van 3.8.2010, blz. 30).

3. De financiële voorwaarden van de macrofinanciële bijstand van de Unie worden in detail vastgelegd in een tussen de Commissie en Noord-Macedonië te sluiten leningsovereenkomst.
4. De Commissie onderzoekt op gezette tijden of de in artikel 4, lid 3, bedoelde voorwaarden vervuld blijven, onder meer of het economisch beleid van Noord-Macedonië verenigbaar is met de doelstellingen van de macrofinanciële bijstand van de Unie. De Commissie werkt daarbij nauw samen met het IMF en de Wereldbank en, indien nodig, met het Europees Parlement en de Raad.

Artikel 4

1. Behoudens de voorwaarden van lid 3 wordt de macrofinanciële bijstand van de Unie door de Commissie beschikbaar gesteld in twee gelijke tranches.
2. De bedragen van de macrofinanciële bijstand van de EU worden, indien voorgeschreven, beschikbaar gesteld overeenkomstig Verordening (EG) 2021/947 van het Europees Parlement en de Raad.
3. De Commissie besluit tot uitkering van de tranches mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - (a) de in artikel 2 vastgestelde randvoorwaarde;
 - (b) een constante bevredigende voortgang bij de uitvoering van een beleidsprogramma met krachtige aanpassingsmaatregelen en structurele hervormingsmaatregelen, ondersteund door een uitbetalingskredietregeling met het IMF;
 - (c) de bevredigende uitvoering van de in het memorandum van overeenstemming vastgelegde voorwaarden inzake economisch beleid en financiële voorwaarden.

De tweede tranche wordt in beginsel niet vroeger dan drie maanden na de uitbetaling van de eerste tranche uitbetaald.

Indien de in lid 3 bepaalde voorwaarden niet zijn vervuld, wordt de uitkering van de macrofinanciële bijstand van de Unie door de Commissie tijdelijk geschorst of ingetrokken. In die gevallen licht zij het Europees Parlement en de Raad in over de redenen voor die schorsing of annulering.

4. De macrofinanciële bijstand van de Unie wordt uitbetaald aan de Nationale Bank van Noord-Macedonië. Met inachtneming van de in het memorandum van overeenstemming vast te leggen bepalingen, onder andere betreffende een bevestiging van de resterende budgettaire financieringsbehoeften, kunnen de middelen van de Unie aan het ministerie van Financiën van Noord-Macedonië als eindbegunstigde worden overgemaakt.

Artikel 5

1. De op de macrofinanciële bijstand van de Unie betrekking hebbende transacties tot het opnemen en verstrekken van leningen worden uitgevoerd in euro, worden met dezelfde valutadatum afgesloten, en mogen de Unie niet betrekken bij enige looptijdtransformatie, noch haar blootstellen aan enig valuta- of renterisico of enig ander commercieel risico.

2. Wanneer de omstandigheden dit mogelijk maken en indien Noord-Macedonië daarom verzoekt, kan de Commissie de nodige maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat in de leningsvoorwaarden een clausule inzake vervroegde aflossing wordt opgenomen en dat in de voorwaarden van de opgenomen leningen een overeenkomstige clausule voorkomt.
3. Wanneer de omstandigheden een gunstiger rente op de verstrekte lening mogelijk maken en indien Noord-Macedonië daarom verzoekt, kan de Commissie besluiten de oorspronkelijk door haar opgenomen leningen geheel of gedeeltelijk te herfinancieren of de overeenkomstige financiële voorwaarden te herstructureren. De herfinancieringen of herstructureringen gebeuren onder de in de leden 1 en 4 vastgestelde voorwaarden en mogen niet leiden tot een verlenging van de looptijd van de betrokken opgenomen leningen en evenmin tot een verhoging van het op de datum van deze herfinancieringen of herstructureringen nog uitstaande bedrag.
4. Alle kosten die de Unie ter zake van de uit hoofde van dit besluit opgenomen of verstrekte leningen maakt, komen ten laste van Noord-Macedonië.
5. De Commissie licht het Europees Parlement en de Raad in over ontwikkelingen met betrekking tot de in de leden 2 en 3 bedoelde verrichtingen.

Artikel 6

1. De macrofinanciële bijstand van de EU wordt uitgevoerd overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) nr. 1046/2018 van het Europees Parlement en de Raad⁹.
2. De macrofinanciële bijstand van de Unie wordt onder direct beheer uitgevoerd.
3. De met de autoriteiten van Noord-Macedonië te sluiten leningsovereenkomst bevat bepalingen die het volgende verzekeren:
 - (a) Noord-Macedonië controleert regelmatig of de uit de begroting van de Unie verstrekte financiering naar behoren is gebruikt, neemt passende maatregelen ter voorkoming van onregelmatigheden en fraude, en onderneemt zo nodig gerechtelijke stappen om de uit hoofde van dit besluit verstrekte middelen waaraan geen wettige bestemming is gegeven, terug te vorderen;
 - (b) de financiële belangen van de EU worden beschermd, in het bijzonder met specifieke maatregelen met het oog op de preventie en de bestrijding van fraude, corruptie en andere onregelmatigheden in verband met de macrofinanciële bijstand van de Unie, overeenkomstig Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad¹⁰, Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad¹¹ en Verordening (EU, Euratom)

⁹ Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

¹⁰ Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad van 18 december 1995 betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen (PB L 312 van 23.12.1995, blz. 1).

¹¹ Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad van 11 november 1996 betreffende de controles en verificaties ter plaatse die door de Commissie worden uitgevoerd ter bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschappen tegen fraudes en andere onregelmatigheden (PB L 292 van 15.11.1996, blz. 2).

nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad¹² en, voor de lidstaten die deelnemen aan nauwere samenwerking met betrekking tot het Europees Openbaar Ministerie, Verordening (EU) 2017/1939 van de Raad¹³; daartoe wordt het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) uitdrukkelijk gemachtigd tot het verrichten van onderzoeken, waaronder met name controles en inspecties ter plaatse met inbegrip van digitale forensische onderzoeken en gesprekken; de Commissie of haar vertegenwoordigers worden uitdrukkelijk gemachtigd tot het uitvoeren van controles, waaronder controles en inspecties ter plaatse;

- (c) de Commissie en de Rekenkamer worden uitdrukkelijk gemachtigd om tijdens en na de periode waarin de macrofinanciële bijstand van de Unie beschikbaar is, audits uit te voeren, waaronder documentaudits en audits ter plaatse, zoals operationele beoordelingen;
 - (d) de Unie heeft recht op vervroegde aflossing van de lening, indien is vastgesteld dat Noord-Macedonië met betrekking tot het beheer van de macrofinanciële bijstand van de Unie fraude, corruptie of enige andere onwettige activiteit heeft gepleegd die de financiële belangen van de Unie schaadt;
 - (e) alle kosten die de Unie met betrekking tot een financiële bijstand maakt, komen ten laste van Noord-Macedonië.
4. Vóór de uitvoering van de macrofinanciële bijstand van de Unie beoordeelt de Commissie, door middel van een operationele beoordeling, de deugdelijkheid van de voor deze bijstand geldende financiële regelingen, administratieve procedures en interne en externe controlemechanismen van Noord-Macedonië.

Artikel 7

- 1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.
- 2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

Artikel 8

- 1. De Commissie dient jaarlijks, uiterlijk op 30 juni, bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in over de uitvoering van dit besluit in het voorgaande jaar, met inbegrip van een evaluatie van die uitvoering. In dat verslag:
 - (a) wordt de geboekte vooruitgang bij de uitvoering van de macrofinanciële bijstand van de Unie onderzocht;
 - (b) worden de economische situatie en de vooruitzichten van Noord-Macedonië, alsook de bij de tenuitvoerlegging van de in artikel 3, lid 1, bedoelde beleidsmaatregelen gemaakte vorderingen beoordeeld;

¹² Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 september 2013 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (Euratom) nr. 1074/1999 van de Raad (PB L 248 van 18.9.2013, blz. 1).

¹³ Verordening (EU) 2017/1939 van de Raad van 12 oktober 2017 betreffende nauwere samenwerking bij de instelling van het Europees Openbaar Ministerie ("EOM") (PB L 283 van 31.10.2017, blz. 1).

- (c) wordt het verband gespecificeerd tussen de in het memorandum van overeenstemming vastgelegde voorwaarden inzake economisch beleid, de actuele economische en budgettaire prestaties van Noord-Macedonië en de besluiten van de Commissie tot uitbetaling van de tranches van de macrofinanciële bijstand van de Unie.
2. Uiterlijk twee jaar na het verstrijken van de in artikel 1, lid 4, bedoelde beschikbaarheidsperiode dient de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een evaluatieverslag achteraf in met een beoordeling van de resultaten en de doelmatigheid van de voltooide macrofinanciële bijstand van de Unie en van de mate waarin die tot de doelstellingen van de bijstand heeft bijgedragen.

Artikel 9

Dit besluit treedt in werking op de derde dag na de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie.

Gedaan te Brussel,

*Voor het Europees Parlement
De voorzitter*

*Voor de Raad
De voorzitter*

FINANCIEEL MEMORANDUM

1. KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

1.1. Benaming van het voorstel/initiatief

Voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot toekenning van macrofinanciële bijstand aan de Republiek Noord-Macedonië.

1.2. Betrokken beleidsterrein(en) in de ABM/ABB-structuur¹⁴

Beleidssterrein: Economische en Financiële Zaken;

Activiteit: Internationale economische en financiële zaken

1.3. Aard van het voorstel/initiatief

Het voorstel/initiatief betreft **een nieuwe actie**

Het voorstel/initiatief betreft **een nieuwe actie na een proefproject/een voorbereidende actie**¹⁵

Het voorstel/initiatief betreft **de verlenging van een bestaande actie**

Het voorstel/initiatief betreft **een actie die wordt omgebogen naar een nieuwe actie**

1.4. Doelstelling(en)

1.4.1. De met het voorstel/initiatief beoogde strategische meerjarendoelstelling (en) van de Commissie

“Een economie die werkt voor de mensen”

“Een sterker Europa in de wereld”

1.4.2. Specifieke doelstelling(en)

a) het ondersteunen van macrofinanciële stabiliteit en het stimuleren van groeibevorderende hervormingen buiten de EU, inclusief via regelmatige economische dialogen met sleutelpartners en door het verlenen van macrofinanciële bijstand: alsmede

b) het ondersteunen van het uitbreidingsproces en de tenuitvoerlegging van het EU-uitbreidings- en nabuurschapsbeleid en van de verwezenlijking van EU-prioriteiten bij partners door het uitvoeren van economische analyses en door het verstrekken van beleidsbeoordelingen en -advies.

1.4.3. Verwachte resulta(a)t(en) en gevolg(en)

Vermeld de gevolgen die het voorstel/initiatief zou moeten hebben op de begunstigden/doelgroepen.

- (1) Bijdragen aan het dekken van externe financieringsbehoeften van de partner in de context van een aanzienlijke verslechtering van zijn externe rekeningen als gevolg van de huidige COVID-19-pandemie en de energiecrisis.
- (2) De budgettaire financieringsbehoeften van Noord-Macedonië verlichten.
- (3) Ondersteunen van de budgettaire consolidatie-inspanning en van de externe stabilisatie in de context van het IMF-programma.

¹⁴ ABM: activiteitsgestuurd beheer; ABB: activiteitsgestuurde begroting.

¹⁵ In de zin van artikel 54, lid 2, punt a) of b), van het Financieel Reglement.

- (4) Structurele hervormingen ondersteunen ter verbetering van het algemene macro-economische management, ter versterking van de economische governance en transparantie, en ter verbetering van de voorwaarden voor duurzame groei.

1.4.4. Prestatie-indicatoren

Vermeld de indicatoren voor de monitoring van de voortgang en de beoordeling van de resultaten

De autoriteiten van Noord-Macedonië zullen op regelmatige basis aan de diensten van de Commissie verslag moeten uitbrengen over een aantal economische indicatoren en een uitgebreid verslag moeten verstrekken inzake de naleving van de overeengekomen beleidsvoorwaarden, voordat de tranches van de bijstand worden uitbetaald.

De diensten van de Commissie zullen ook na de operationele beoordeling van de financiële en administratieve procedures in Noord-Macedonië, die in juni 2020 is verstrekt, toezicht blijven houden op het beheer van de overheidsfinanciën. De EU-delegatie in Noord-Macedonië brengt ook periodieke verslagen uit over zaken die relevant zijn voor het toezicht op de bijstand. De diensten van de Commissie onderhouden nauwe contacten met het IMF en de Wereldbank om te profiteren van hun inzichten naar aanleiding van hun lopende activiteiten in Noord-Macedonië.

Het voorstel voor een wetgevingsbesluit voorziet in een jaarlijks bij de Raad en het Europees Parlement in te dienen verslag waarin een evaluatie van de tenuitvoerlegging van deze maatregel is opgenomen. Een onafhankelijke ex-postevaluatie van de bijstand zal binnen twee jaar na afloop van de uitvoeringsperiode worden uitgevoerd.

1.5. Motivering van het voorstel/initiatief

1.5.1. Behoeft(e)n waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien, met een gedetailleerd tijdschema voor de uitrol van het initiatief

De uitbetaling van de bijstand zal afhankelijk worden gesteld van de naleving van de politieke voorwaarden en een bevredigende vooruitgang bij de uitvoering van het economische programma tussen Noord-Macedonië en het IMF, dat op 22 november 2022 door het College van Bewindvoerders van het IMF is goedgekeurd, na de uitvoering van een aantal voorafgaande maatregelen door de Noord-Macedonische autoriteiten. Daarnaast komen de Commissie en de Noord-Macedonische autoriteiten specifieke beleidsvoorwaarden overeen die in een memorandum van overeenstemming worden vastgelegd.

Het is de bedoeling dat de bijstand in twee tranches wordt uitbetaald. De uitbetaling van de eerste tranche zal naar verwachting plaatsvinden in het najaar 2023. De tweede tranche zou begin 2024 kunnen worden uitbetaald, op voorwaarde dat de aan elke tranche verbonden beleidsmaatregelen tijdig zijn uitgevoerd.

1.5.2. Toegevoegde waarde van de deelname van de Unie (deze kan het resultaat zijn van verschillende factoren, bijvoorbeeld coördinatiewinst, rechtszekerheid, grotere doeltreffendheid of complementariteit). Voor de toepassing van dit punt wordt onder "toegevoegde waarde van de deelname van de Unie" verstaan de waarde die een optreden van de Unie oplevert bovenop de waarde die door een optreden van alleen de lidstaat zou zijn gecreëerd.

Het instrument van macrofinanciële bijstand is een beleidsinstrument ter verlichting van de externe financiële behoeften op korte en middellange termijn. In het kader van de aanhoudende energiecrisis zal de macrofinanciële bijstand de autoriteiten

economische en budgettaire beleidsruimte helpen verschaffen om een doeltreffende economische reactie op de aanhoudende crisis te formuleren. Door Noord-Macedonië te helpen de door de energiecrisis en de COVID-19-pandemie versterkte economische moeilijkheden te overwinnen, zal de voorgestelde macrofinanciële bijstand bijdragen tot de bevordering van de macro-economische en politieke stabiliteit in het land. De macrofinanciële bijstand zal een aanvulling vormen op de middelen die door de internationale financiële instellingen, bilaterale donoren en andere financiële instellingen van de EU beschikbaar zijn gesteld. Daardoor zal deze bijdragen tot de globale doeltreffendheid van de financiële steun door de internationale gemeenschap, maar ook van andere vormen van financiële bijstand van de EU, waaronder begrotingssteunmaatregelen.

Voorts wordt verwacht dat het MFB-programma, door langlopende financiering te verstrekken tegen zeer gunstige voorwaarden, die gewoonlijk lager zijn dan die van internationale of bilaterale donoren, de regering zal helpen haar begroting zonder begrotingsafwijkingen uit te voeren en zal bijdragen tot de houdbaarheid van de schuldpositie.

Naast het financiële effect van de macrofinanciële bijstand zal het voorgestelde programma de hervormingsinspanningen van de regering versterken. Dit resultaat zal onder meer worden verwezenlijkt door de uitbetaling van de bijstand van passende voorwaarden afhankelijk te stellen. In een ruimere context zal het programma een signaal zijn dat de EU bereid is steun te verlenen aan haar partners in kandidaat-lidstaten en in de ruimere regio van het Oostelijk Nabuurschap, wanneer zij het economisch moeilijk hebben.

1.5.3. Nuttige ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan

Macrofinanciëlebijstandsoperaties in partnerlanden zijn onderworpen aan evaluaties achteraf. Volgens de evaluaties die tot dusver (van voltooide programma's) zijn uitgevoerd, leveren macrofinanciëlebijstandsoperaties een positieve, zij het soms bescheiden en indirecte bijdrage tot een betere houdbaarheid van de externe positie, de macro-economische stabiliteit en de totstandbrenging van structurele hervormingen in het partnerland. In de meeste gevallen hebben de macrofinanciëlebijstandsoperaties een positief effect gehad op de betalingsbalans van de partner en verlichting gebracht van de begrotingsmoeilijkheden. Ook hebben ze geleid tot een enigszins hogere economische groei.

1.5.4. Verenigbaarheid met het meerjarig financieel kader en eventuele synergie met andere passende instrumenten

Verenigbaarheid met het meerjarig financieel kader

In het meerjarige financiële kader voor de periode 2021–2027 zal de verstrekking van MFB-leningen worden gedekt door de garantie voor extern optreden in het kader van “Europa in de wereld” (instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking). De voor macrofinanciële bijstand voorziene (indicatieve) leningscapaciteit volstaat om deze operatie alsook andere MFB-operaties die worden uitgevoerd, te dekken.

Eventuele synergie met andere passende instrumenten

De EU is een van de belangrijkste donoren van Noord-Macedonië en biedt ondersteuning aan economische, structurele en institutionele hervormingen en aan het maatschappelijk middenveld. In dit verband vormt dit MFB-programma een aanvulling op andere externe acties of instrumenten van de EU, met name de

operaties van het instrument voor pretoetredingssteun (IPA) die worden gebruikt om Noord-Macedonië te ondersteunen.

De grootste meerwaarde van macrofinanciële bijstand in vergelijking met andere EU-instrumenten is dat hiermee de totstandkoming wordt gefaciliteerd van een stabiel macro-economisch kader, onder meer door een houdbare betalingsbalanspositie en begrotingssituatie te bevorderen, alsmede van een passend kader om structurele hervormingen te stimuleren. Macrofinanciële bijstand is geen regelmatige financiële steun en moet worden beëindigd zodra de partner weer een houdbare externe financiële positie heeft.

Voorts vormt macrofinanciële bijstand een aanvulling op interventies van de internationale gemeenschap, in het bijzonder de door het IMF en de Wereldbank ondersteunde aanpassings- en hervormingsprogramma's.

Beoordeling van de verschillende beschikbare financieringsopties, waaronder mogelijkheden voor herschikking

Door leningen te gebruiken verhoogt deze MFB-operatie de doeltreffendheid van de EU-begroting door middel van het hefboomeffect en vormt zij de beste kostenefficiënte optie.

De Commissie is bevoegd om zowel namens de Europese Unie als Euratom op de kapitaalmarkten middelen te lenen met gebruikmaking van de garantie van de EU-begroting. Het doel is middelen op de markt te verkrijgen tegen de beste beschikbare tarieven dankzij de topkredietrating van de EU/Euratom (AAA-rating door Fitch, Moody's en DBRS, AA door S&P, alle met stabiele vooruitzichten) en die dan door te lenen aan in aanmerking komende leningnemers in het kader van het Europees financieel stabilisatiemechanisme, betalingsbalanssteun en macrofinanciële bijstand, en aan Euratom-projecten. Bij de leningactiviteiten wordt gebruikgemaakt van back-to-backtransacties, waardoor wordt gewaarborgd dat de EU-begroting geen rente- of valutarisico loopt. Het doel tegen de beste beschikbare tarieven middelen voor leningactiviteiten te verkrijgen, is bereikt omdat die tarieven in lijn zijn met die voor soortgelijke instellingen (EIB, Europees financieel stabilisatiemechanisme en Europees stabiliteitsmechanisme).

1.6. Duur en financiële gevolgen van het voorstel/initiatief

beperkte geldigheidsduur

- van kracht van 2022 tot en met 2024
- financiële gevolgen vanaf 2022 tot en met 2024 voor vastleggingskredieten en vanaf 2022 tot en met 2025 voor betalingskredieten.

onbeperkte geldigheidsduur

- uitvoering met een opstartperiode vanaf JJJJ tot en met JJJJ,
- gevolgd door een volledige uitvoering.

1.7. Geplande beheersvorm(en)¹⁶

Direct beheer door de Commissie

- door haar diensten, waaronder het personeel in de EU-delegaties;
- door de uitvoerende agentschappen

Gedeeld beheer met de lidstaten

Indirect beheer door begrotingsuitvoeringstaken te delegeren aan:

- derde landen of de door hen aangewezen organen;
 - internationale organisaties en hun agentschappen (geef aan welke);
 - de EIB en het Europees Investeringsfonds;
 - de in de artikelen 70 en 71 van het Financieel Reglement bedoelde organen;
 - publiekrechtelijke organen;
 - privaatrechtelijke organen met een openbare dienstverleningstaak, voor zover zij zijn voorzien van voldoende financiële garanties;
 - privaatrechtelijke organen van een lidstaat, waaraan de uitvoering van een publiek-privaat partnerschap is toevertrouwd en die voldoende financiële garanties bieden;
 - personen aan wie de uitvoering van specifieke maatregelen op het gebied van het GBVB in het kader van titel V van het VEU is toevertrouwd en die worden genoemd in de betrokken basishandeling.
- *Verstrek, indien meer dan een beheersvorm is aangekruist, extra informatie onder "Opmerkingen".*

Opmerkingen

¹⁶ Nadere bijzonderheden over de beheersvormen en verwijzingen naar het Financieel Reglement zijn te vinden op de BudgWeb-website:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. BEHEERSMAATREGELEN

2.1. Regels inzake het toezicht en de verslagen

Vermeld frequentie en voorwaarden.

De uit hoofde van dit besluit te financieren acties zullen in direct beheer door de Commissie worden uitgevoerd op het hoofdkantoor, met steun van de delegaties van de Unie.

De bijstand in kwestie is van macro-economische aard en sluit qua opzet aan bij het door het IMF ondersteunde programma. Het toezicht op de actie door de diensten van de Commissie zal plaatsvinden op basis van de vorderingen bij de tenuitvoerlegging van de IMF-overeenkomst en de uitvoering van specifieke hervormingsmaatregelen die met de autoriteiten van de partners in een memorandum van overeenstemming moeten worden vastgelegd (zie ook punt 1.4.4), met een frequentie die strookt met het aantal tranches.

2.2. Beheers- en controlesyste(e)m(en)

2.2.1. *Rechtvaardiging van de voorgestelde beheersvorm(en), uitvoeringsmechanisme(n) voor financiering, betalingsvoorwaarden en controlestrategie*

De uit hoofde van dit besluit te financieren acties zullen in direct beheer door de Commissie worden uitgevoerd op het hoofdkantoor, met steun van de delegaties van de Unie.

De MFB-uitbetalingen worden afhankelijk gesteld van positieve evaluaties en van de naleving van de conditionaliteit die aan elke operatie verbonden is. De Commissie houdt nauwlettend toezicht op de uitvoering van de voorwaarden, in nauwe samenwerking met de delegaties van de Unie.

2.2.2. *Informatie over de geïdentificeerde risico's en het (de) systeem (systemen) voor interne controle dat is (die zijn) opgezet om die risico's te beperken*

Geconstateerde risico's

Een betrouwbare staat van dienst op het gebied van tijdige terugbetaling van externe verplichtingen; goede kredietwaardigheid; een gezond macrobudgettair beleid en gematigde schuldniveaus (alsmede verbeteringen in de structuur van de schuld in de richting van langere looptijden) onderstrepen het vermogen van het land om zijn schulden af te lossen, zelfs tegen de achtergrond van een toenemende overheidsschuld en stijgende rentebetalingen. Over het algemeen had Noord-Macedonië in het verleden steeds toegang tot de internationale kapitaalmarkten tegen gunstige voorwaarden. De schuld van het land had in augustus 2022 een rating van BB-/B volgens de ratingschaal van Standard and Poor's, met stabiele vooruitzichten. De vooruitgang die in het verleden is geboekt bij de ontwikkeling van de institutionele capaciteit op het gebied van het beheer van de overheidsfinanciën en de bestrijding van corruptie maakt het onwaarschijnlijk dat de MFB, die niet bestemd is voor specifieke uitgaven (in tegenstelling tot bijvoorbeeld projectfinanciering), op frauduleuze wijze kan worden gebruikt. Beheersystemen bij de centrale bank en het ministerie van Financiën, administratieve procedures, controle- en toezichtfuncties, de beveiliging van IT-systemen en de geschiktheid van interne en externe auditcapaciteiten bevinden zich in Noord-Macedonië in een vergevorderd stadium. Er zijn matige externe risico's die verband houden met een mogelijke verzwakking van de Europese en mondiale economische omgeving en van een langdurige

aanvalsoorlog tegen Oekraïne, die verdere gevolgen heeft voor de internationale energieprijzen (rekening houdend met de afhankelijkheid van Noord-Macedonië van energie-invoer, met inbegrip van de volledige afhankelijkheid van Rusland voor gasinvoer, en de nauwe handelsbetrekkingen van het land met de EU-markt).

Internecontrolesystemen

De macrofinanciële bijstand zal worden onderworpen aan verificatie-, controle- en auditprocedures onder de verantwoordelijkheid van de Commissie, met inbegrip van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF), en van de Europese Rekenkamer, zoals bepaald in artikel 129 van het Financieel Reglement.

Vooraf: Beoordeling door de Commissie van het beheers- en controlesysteem in het begunstigde land. Voor elk begunstigd land verricht de Commissie, indien nodig met technische ondersteuning door consultants, vooraf een operationele beoordeling van de financiële procedures en de controleomgeving. Er wordt een analyse van de boekhoudprocedures, de scheiding van taken en de interne/externe audit van de centrale bank en het ministerie van Financiën verricht om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over goed financieel beheer. Als zwakke punten worden vastgesteld, moeten in verband daarmee voorwaarden worden gesteld, die moeten worden uitgevoerd voordat de bijstand wordt uitbetaald. Zo nodig worden ook specifieke regelingen voor betalingen (bv. afgeschermdre rekeningen) ingesteld.

Tijdens de uitvoering: Controles van de Commissie van periodieke verklaringen van de partner. De betaling wordt onderworpen aan 1) toezicht door personeelsleden van DG ECFIN, in nauwe samenwerking met de EU-delegaties en met externe belanghebbenden, zoals het IMF, op de uitvoering van de overeengekomen conditionaliteiten, en 2) de normale controleprocedure waarin de door DG ECFIN gevolgde financiële procedure (model 2) voorziet, waaronder de verificatie door de financiële eenheid van de naleving van de hierboven vermelde voorwaarden die voor de uitbetaling van de bijstand zijn gesteld. De uitbetaling met betrekking tot MFB-operaties kan afhankelijk worden gesteld van aanvullende onafhankelijke ex-postverificaties (van documenten of ter plaatse) door ambtenaren van het ex-postcontroleteam van het DG. Die verificaties kunnen ook plaatsvinden op verzoek van de verantwoordelijke gesubdelegeerd ordonnateur. Zo nodig kunnen onderbrekingen en opschortingen van betalingen, (door de Commissie uitgevoerde) financiële correcties of terugvorderingen plaatsvinden (wat tot dusver nog niet voorgekomen is): de financieringsovereenkomsten met de partner voorzien uitdrukkelijk in die mogelijkheid.

2.2.3. Raming en motivering van de kosteneffectiviteit van de controles (verhouding van de controlekosten tot de waarde van de desbetreffende financiële middelen) en evaluatie van het verwachte foutenrisico (bij betaling en bij afsluiting).

De ingevoerde controlesystemen, zoals de operationele beoordelingen vooraf of de ex-postbeoordelingen, hebben gezorgd voor een effectief foutenpercentage voor de MFB-betalingen van 0 %. Er zijn geen gevallen bekend van fraude, corruptie of onwettige activiteit. De MFB-operaties hebben een duidelijke interventielogica, waardoor de Commissie hun effect kan evalueren. Door de controles kan zekerheid worden verkregen en kan worden nagegaan of de beleidsdoelstellingen en -prioriteiten zijn gehaald.

2.3. Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden

Vermeld de bestaande en geplande preventie- en beschermingsmaatregelen, bijvoorbeeld in het kader van de fraudebestrijdingsstrategie.

Om de risico's van frauduleus gebruik van de middelen te voorkomen, zijn meerdere maatregelen getroffen en zullen nog andere maatregelen worden getroffen.

Om te beginnen zal de leningsovereenkomst een aantal bepalingen bevatten met betrekking tot inspectie, fraudepreventie, controles en terugvordering van middelen in geval van fraude of corruptie. Het is voorts de bedoeling dat aan de bijstand een aantal specifieke beleidsvoorwaarden, met name op het gebied van het beheer van de overheidsfinanciën, zal worden verbonden ter bevordering van de efficiëntie, de transparantie en de toerekenbaarheid. Daarnaast zal de bijstand worden uitbetaald op een speciaal daarvoor bedoelde rekening van de centrale bank van de partner.

Bovendien hebben, overeenkomstig de vereisten van het Financieel Reglement, de diensten van de Commissie een operationele beoordeling uitgevoerd van de financiële en administratieve procedures in Noord-Macedonië om zich ervan te vergewissen dat de bestaande procedures voor het beheer van de programmabijstand, met inbegrip van macrofinanciële bijstand, voldoende garanties bieden. Die beoordeling is in 2020 uitgevoerd en heeft betrekking op gebieden zoals de opstelling en uitvoering van de begroting, interne financiële controle bij de overheid, interne en externe controle, aanbestedingen en het beheer van contanten en de staatsschuld, alsook de onafhankelijkheid van de centrale bank. De EU-delegatie in het betrokken partnerland zullen nauwlettend toezicht blijven houden op de ontwikkelingen op dat gebied. De Commissie gebruikt ook begrotingssteunmaatregelen om de betrokken partners te helpen hun beheerssystemen voor de overheidsfinanciën te verbeteren, en die inspanningen worden ook door andere donoren ondersteund.

Ten slotte zal de bijstand worden onderworpen aan verificatie-, controle- en auditprocedures onder de verantwoordelijkheid van de Commissie, met inbegrip van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF), en de Europese Rekenkamer, zoals bepaald in artikel 129 van het Financieel Reglement.

3. GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

3.1. Rubriek(en) van het meerjarig financieel kader en betrokken begrotingsonderde(e)l(en) voor uitgaven

- Bestaande begrotingsonderdelen

In volgorde van de rubrieken van het meerjarige financiële kader en de begrotingsonderdelen.

Rubriek van het meerjarig financieel kader	Begrotingsonderdeel	Soort uitgave	Bijdrage			
	Nummer	GK/NGK ¹⁷	van EVA-landen ¹⁸	van kandidaat-lidstaten ¹⁹	van derde landen	in de zin van artikel 21, lid 2, punt b), van het Financieel Reglement
	15.020203	GK	NEE	NEE	NEE	NEE

- Te creëren nieuwe begrotingsonderdelen (niet van toepassing)

¹⁷ GK = gesplitste kredieten/NGK = niet-gesplitste kredieten.

¹⁸ EVA: Europese Vrijhandelsassociatie.

¹⁹ Kandidaat-lidstaten en, in voorkomend geval, potentiële kandidaten van de Westelijke Balkan.

3.2. Geraamde financiële gevolgen van het voorstel inzake kredieten

3.2.1. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de beleidskredieten

- Voor het voorstel/initiatief zijn geen beleidskredieten nodig
- Voor het voorstel/initiatief zijn beleidskredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven:

in miljoenen EUR (tot op drie decimalen)

Rubriek van het meerjarig financieel kader	6	Rubriek 6 – “Nabuurship en de wereld”
---	---	--

DG: ECFIN			Jaar 2022	Jaar 2023	Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027	TOTAAL
• Beleidskredieten									
Begrotingsonderdeel ²⁰ 15.020203	Vastleggingen	(1)						9	9
	Betalingen	(2)						9	9
Uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten ²¹									
Begrotingsonderdeel 14.20.03.01		(3)					0,15		0,15
TOTAAL kredieten	Vastleggingen	=1+3					0,15	9	9,15

²⁰ Volgens de officiële begrotingsnomenclatuur.

²¹ Technische en/of administratieve bijstand en uitgaven ter ondersteuning van de uitvoering van programma's en/of acties van de EU (vroegere “BA”-onderdelen), onderzoek door derden, eigen onderzoek.

voor DG ECFIN	Betalingen	=2+3					0,15	9	9,15
----------------------	------------	------	--	--	--	--	------	---	-------------

•TOTAAL beleidskredieten	Vastleggingen	(4)						9	9
	Betalingen	(5)						9	9
•TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten		(6)					0,15		0,15
TOTAAL kredieten onder RUBRIEK 6 van het meerjarig financieel kader	Vastleggingen	=4+6					0,15	9	9,15
	Betalingen	=5+6					0,15	9	9,15

Wanneer het voorstel/initiatief gevolgen heeft voor meerdere beleidsrubrieken, herhaal bovenstaand deel: (In miljoen EUR (tot op drie decimalen))

Rubriek van het meerjarig financieel kader	7	Rubriek 7 – “Europees openbaar bestuur”
---	---	--

Dit deel moet worden ingevuld aan de hand van de “administratieve begrotingsgegevens”, die eerst moeten worden opgenomen in [de bijlage bij het financieel memorandum](#) (Bijlage V bij de interne voorschriften), te uploaden in DECIDE met het oog op overleg tussen de diensten.

DG: ECFIN			Jaar 2022	Jaar 2023	Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	TOTAAL
Personele middelen				0,262	0,262		0,262	0,786
Andere administratieve uitgaven				0,005	0,005			0,010
TOTAAL kredieten onder RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader	Kredieten			0,267	0,267		0,262	0,796
	(totaal vastleggingen = totaal betalingen)			0,267	0,267		0,262	0,796

			Jaar 2022	Jaar 2023	Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027	TOTAAL
TOTAAL kredieten onder RUBRIEKEN 1 tot en met 7 van het meerjarig financieel	Vastleggingen	=4+6		0,267	0,267		0,417	9,000	9,951
	Betalingen	=5+6		0,267	0,267		0,417	9,000	9,951

kader (referentiebedrag)													
-----------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

– Geraamde output, gefinancierd met operationele kredieten

Vastleggingskredieten, in miljoenen EUR (tot op drie decimalen)

Vermeld doelstellingen en outputs ↓	Soort ²²	Jaar 2022		Jaar 2023		Jaar 2024		Jaar 2026		Jaar 2027		TOTAAL		
		Nummer	Kosten	Nummer	Kosten	Nummer	Kosten	Nummer	Kosten	Nummer	Kosten	Totaal aantal	Totale kosten	
SPECIFIEKE DOELSTELLING NR. 1 ²³														
- Output 1	Uitbetaling van giften													
- Output 2	Verstrekking van de garantie voor het externe optreden									2	9	2	9	
- Output 3	Evaluatie achteraf							1	0,15			1	0,15	
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 1		-	-	-	-	-	-	1	0,15	2	9	3	9,15	
TOTALE KOSTEN		-	-	-	-	-	-	1	0,15	2	9	3	9,15	

²² Outputs zijn producten en te verstrekken diensten (bv.: aantal gefinancierde studentenuitwisselingen, aantal km aangelegde wegen enz.).

²³ Zoals beschreven in punt 1.4.2. “Specifieke doelstelling(en)...”

3.2.2. *Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de administratieve kredieten*

– **X Voor het voorstel/initiatief zijn administratieve kredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven:**

in miljoenen EUR (tot op drie decimalen)

	Jaar 2022	Jaar 2023	Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	TOTAAL
--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------

RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader						
Personele middelen		0,262	0,262		0,262	0,786
Andere administratieve uitgaven		0,005	0,005			0,010
Subtotaal RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader		0,267	0,267		0,262	0,796

Buiten RUBRIEK 7²⁴ van het meerjarige financiële kader						
Personele middelen						
Andere administratieve uitgaven						
Subtotaal buiten RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader						

TOTAAL		0,267	0,267		0,262	0,796
---------------	--	-------	-------	--	-------	--------------

De benodigde kredieten voor personele middelen en andere uitgaven van administratieve aard zullen worden gefinancierd uit kredieten van het DG die reeds voor het beheer van deze actie zijn toegewezen en/of binnen het DG zijn herverdeeld.

²⁴ Technische en/of administratieve bijstand en uitgaven ter ondersteuning van de uitvoering van programma's en/of acties van de EU (vroegere "BA"-onderdelen), onderzoek door derden, eigen onderzoek.

3.2.2.1. Geraamde personeelsbehoeften

- **X Voor het voorstel/initiatief zijn personele middelen nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven:**

Raming in voltijdequivalenten

	Jaar 2022	Jaar 2023	Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026
	•Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijke functionarissen)				
20 01 02 01 (zetel en vertegenwoordigingen van de Commissie)		0,171	0,171		0,171
20 01 02 03 (delegaties)					
01 01 01 01 (onderzoek door derden)					
01 01 01 11 (eigen onderzoek)					
Ander begrotingsonderdeel (te vermelden)					
	•Extern personeel (in voltijdequivalenten: VTE)²⁵				
20 02 01 (AC, END, INT van de “totale financiële middelen”)		0,091	0,091		0,091
20 02 03 (AC, AL, END, INT en JPD in de delegaties)					
XX 01 xx yy zz ²⁶	- bij de centrale diensten				
	- in de delegaties				
01 01 01 02 (AC, END, INT – onderzoek door derden)					
01 01 01 12 (AC, END, INT – eigen onderzoek)					
Ander begrotingsonderdeel (te vermelden)					
TOTAAL		0,262	0,262		0,262

XX is het beleidsterrein of de begrotingstitel.

Voor de benodigde personele middelen zal een beroep worden gedaan op het personeel van het DG dat reeds voor het beheer van deze actie is toegewezen en/of binnen het DG is herverdeeld, eventueel aangevuld met middelen die in het kader van de jaarlijkse toewijzingsprocedure met inachtneming van de budgettaire beperkingen aan het behorende DG kunnen worden toegewezen.

Beschrijving van de uit te voeren taken:

Ambtenaren en tijdelijk personeel	<p>Directeur dir. D: toezicht houden op en beheren van de operatie, contacten onderhouden met de Raad en het Parlement voor de vaststelling van het besluit en de goedkeuring van het memorandum van overeenstemming, met de Noord-Macedonische autoriteiten onderhandelen over het memorandum, verslagen beoordelen, inspectiebezoeken leiden en vorderingen bij het naleven van de voorwaarden beoordelen.</p> <p>Eenheidshoofd/adjunct-eenheidshoofd dir. D: de directeur bijstaan bij het beheren van de operatie, het onderhouden van contacten met de Raad en het Parlement voor de vaststelling van het besluit en de goedkeuring van het memorandum van overeenstemming, met de Noord-Macedonische autoriteiten onderhandelen over het memorandum en de leningsovereenkomst (samen met DG BUDGET), het beoordelen van verslagen en van de vorderingen bij het naleven van de voorwaarden.</p> <p>DG BUDGET (eenheden E1, E3 onder toezicht van de directeur): de</p>
-----------------------------------	--

²⁵ AC = Agent Contractuel (arbeidscontractant); AL= Agent Local (plaatselijk functionaris); END= Expert National Détaché (gedetacheerd nationaal deskundige); INT= Intérimaire (uitzendkracht); JPD = Junior Professionals in Delegations (jonge deskundige in delegaties).

²⁶ Subplafond voor extern personeel uit beleidskredieten (vroegere “BA”-onderdelen).

	<p>leningsfaciliteitovereenkomst voorbereiden, erover onderhandelen met de Noord-Macedonische autoriteiten en ervoor zorgen dat die wordt goedgekeurd door de bevoegde diensten van de Commissie en door beide partijen wordt ondertekend. Toezicht houden na de inwerkingtreding van de leningsfaciliteitovereenkomst. De besluiten van de Commissie inzake de leningstransactie(s) voorbereiden, de indiening van de verzoeken om middelen follow-up geven, de banken selecteren en de financieringstransactie(s) voorbereiden en uitvoeren, en de middelen aan het land uitbetalen. De administratieve activiteiten verrichten voor de follow-up van de terugbetaling van de lening(en). De bijbehorende verslagen opstellen.</p>
Extern personeel	<p>Deskeconomen, sector macrofinanciële bijstand (dir. D): het besluit en het memorandum voorbereiden, contacten onderhouden met de autoriteiten en de internationale financiële instellingen, evaluatiebezoeken verrichten, voorbereiden van verslagen van de diensten van de Commissie en van Commissieprocedures voor het beheer van de bijstand, contacten onderhouden met externe deskundigen voor de operationele evaluatie en de ex-postevaluatie.</p>

3.2.3. *Verenigbaarheid met het huidige meerjarig financieel kader*

Het voorstel/initiatief:

- **X kan volledig worden gefinancierd door middel vanerschikking binnen de relevante rubriek van het meerjarig financieel kader (MFK).**

3.2.4. *Bijdrage van derden aan de financiering*

Het voorstel/initiatief:

- **X voorziet niet in medefinanciering door derden.**

3.3. Geraamde gevolgen voor de ontvangsten

- **X Het voorstel/**
- **initiatief heeft geen financiële gevolgen voor de ontvangsten.**
-